

УДК 378.064.2.091.3.018.43:373.3-051
DOI 10.31494/2412-9208-2022-1-3-361-369

**PEDAGOGICAL TANDEM IN THE PROCESS OF PREPARING
FUTURE TEACHERS PRIMARY SCHOOL
IN CONDITIONS OF BLENDED EDUCATION**

**ПЕДАГОГІЧНИЙ ТАНДЕМ У ПРОЦЕСІ ПІДГОТОВКИ
МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ПОЧАТКОВОЇ ШКОЛИ
В УМОВАХ ЗМІШАНОГО НАВЧАННЯ**

Kristina PETRYK,

Candidate of Pedagogical Science,
Senior Lecturer

pertykk1510@ukr.net

<https://orcid.org/0000-0003-0615-5217>

*Berdiansk State Pedagogical
University,*

✉ 4, Schmidt st., Berdiansk,
Zaporizhzhia region, 71100, Ukraine

Крістіна ПЕТРИК,

кандидат педагогічних наук,
старший викладач

*Бердянський державний
педагогічний університет,*

✉ вул. Шмідта, 4, м. Бердянськ,
Запорізька обл., 71100, Україна

Original manuscript received: November 16, 2022

Revised manuscript accepted: November 27, 2022

ABSTRACT

The article reveals the peculiarities of the implementation of a pedagogical tandem in the process of preparation future primary school teachers in the conditions of blended education. This process is presented on the example of the study of the educational component «Methodology of teaching the Ukrainian language in primary school». The transition to a qualitatively new level of building relationships between the participants of the educational process, in particular the provision of pedagogical partnership in the «teacher-student» and «student-student» systems based on dialogue, has been demonstrated. Attention is focused on the direction of the teacher's activity towards the organization and establishment of a pedagogical tandem (activation of the creative and personal potential of future teachers, modeling of practice-oriented situations and learning to solve them with the help of methodical tasks). It is important when studying the discipline «Methodology of teaching the Ukrainian language in primary school» to involve students of higher education in reflective activities (stimulating students to self-determination and formation of a personal «self-concept»; systematic implementation of pedagogical reflection of one's own actions).

The author states that there is a change in the functions of the teacher's activity, where the pedagogical tandem becomes a priority in the process of preparation future primary school teachers in the conditions of blended education. Educational interaction is carried out in principle and mainly extraterritorially (that is, at a distance that does not involve a direct pedagogical tandem face-to-face, since the participants are outside the boundaries of possible direct cooperation), and in the case when personal presence in certain educational institutions is not mandatory binding.

The article emphasizes that the quality of professional education largely depends on the directions and ways of improving practice-oriented preparation of students of higher education, which is based on a rational synergistic combination of traditional and innovative, in particular, electronic forms of education. Accordingly,

teachers should flexibly respond to these challenges and ensure the rights of students to quality education in the conditions of russian aggression.

Key words: *pedagogical tandem, practice-oriented preparing of future primary school teachers, blended education, methodical tasks, partnership pedagogy.*

Вступ. В умовах постійних змін та ризиків (упровадження дистанційного навчання, воєнний стан, повітряні тривоги, перебування в укритті, блекаути) підготовка майбутніх учителів початкової школи має скоординуватися на діву співпрацю всіх учасників освітнього процесу, де гарантом є створення безпечного, психологічно комфортного та здоров'язберезувального середовища.

У сучасних реаліях педагогічні ЗВО не мають можливості повноцінно здійснювати офлайн навчання студентів, тому успішно організовують заняття у різних комбінаціях синхронного та асинхронного режимів, використовуючи їх переваги. Викладачі доволі швидко та гнучко реагують на сучасні виклики й оперативно переводять здобувачів вищої освіти з очного та змішаного навчання на дистанційне і навпаки. Під час організації освітнього процесу в умовах змішаного та дистанційного навчання особливої актуальності набуває проблема налагодження педагогічного тандему завдяки активному використанню сучасних онлайн-інструментів, застосуванню інтерактивних форм і методів навчання для зворотного зв'язку партнерів. Наш освітній фронт як ніколи потребує згуртованості, чіткості та порозуміння [4: 159].

Проблему організації педагогічного тандему в сучасному освітньому просторі різноаспектно розкрито в наукових дослідженнях, а саме: методологічні засади підготовки майбутніх учителів початкової школи в теорії педагогіки вищої школи (М. Гриньова, О. Гуренко, Л. Коваль, М. Оліяр та ін.); особливості організації партнерської взаємодії та реалізації конструкту «педагогічний тандем» викладачів і студентів (І. Андрощук, А. Бойко, Л. Велитченко, В. Гриньова, Н. Кічук, О. Легун та ін.), зокрема майбутніх учителів початкової школи (В. Бондар, О. Кіліченко, О. Ліннік, О. Матвієнко та ін.); реформування початкової освіти на ідеях Концепції Нової української школи, де педагога позиціонують як модератора, фасалітатора, тьютора (Н. Бібік, М. Вашуленко, Я. Кодлюк, О. Онопрієнко, О. Савченко, С. Скворцова, А. Цимбалару та ін.); застосування інтерактивних технологій навчання в освітньому процесі початкової школи (Л. Бекірова, О. Комар, О. Ліба, І. Осадченко, Н. Павленко, Л. Пироженко, О. Пометун, Н. Руденко, Ю. Руднік та ін.).

Так, в умовах сьогодення особливого значення набуває пріоритетність здобуття освіти в умовах змішаного навчання за якого відбувається поєднання традиційного та онлайн-навчання, і здійснюється самонавчання. Змішане навчання виглядає перспективним, оскільки охоплює як сучасні інформаційно-комунікаційні можливості, так і традиційні підходи до освітнього процесу.

Мета статті – висвітлити особливості педагогічного тандему у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи в умовах змішаного навчання.

Методи та методики дослідження. Для реалізації мети застосовувалися методи дослідження: аналіз психолого-педагогічної літератури, синтез, порівняння, систематизація, порівняння та узагальнення для уточнення змісту конструкту «педагогічний тандем у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи в умовах змішаного навчання»; педагогічне спостереження та конструювання методичних завдань для висвітлення проблеми дослідження.

Результати та дискусії. Ефективною складовою в організації та налагодженні педагогічного тандему під час вивчення освітньої компоненти «Методика навчання української мови в початковій школі» в умовах змішаного навчання є практико-орієнтований характер підготовки майбутніх учителів початкової школи. У процесі реалізації експериментального навчання ми моделювали професійні ситуації, а їх вирішенню сприяло розв'язання завдань двох видів: загальнопедагогічних та методичних [5].

Загальнопедагогічні завдання передбачали оволодіння вміннями організувати педагогічний тандем, де пріоритетним є реалізація ідей Концепції Нової української школи, зокрема організація співпраці на засадах гуманізму та дитиноцентризму, а також встановлення партнерських взаємовідносин в системі «учитель – здобувачі початкової освіти».

Методичні завдання пропонувалися студентам з метою оволодіти здатністю проектувати, проводити та аналізувати уроки, організовуючи педагогічний тандем в системі «учитель – здобувачі початкової освіти».

Розглянемо поетапність (етап інтенсифікації та ідентифікації) упровадження цих завдань у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи до організації педагогічного тандему в умовах змішаного навчання [5].

Так, на *етапі інтенсифікації* під час практичного заняття з теми «Періоди та завдання методики навчання грамоти» (навчальна дисципліна «Методика навчання української мови в початковій школі») для формування в майбутніх учителів початкової школи здатності моделювати урок з налагодженням педагогічного тандему в системі «вчитель – здобувачі початкової освіти» (визначати мету уроку, співвідносити її з результатом і обирати оптимальні форми та методи організації партнерської взаємодії на кожному етапі) нами створювалися професійні ситуації та пропонувалися студентам методичні завдання.

Професійна ситуація: уявіть себе вчителем 1 класу, який працює за програмою О. Савченко.

Методичне завдання.

Змодельуйте урок української мови на тему «Написання великої букви У. Розвиток мовлення за малюнками до тексту А. Григорука. Зіставлення звукових схем із словами-назвами намальованих предметів» (за підручником М. Захарійчук [1]).

Наведемо міркування студентів щодо розв'язання зазначеного методичного завдання [7: 128–130].

«Моделювання уроку української мови я почну з визначення його мети. З теорії дидактики відомо, що вчителеві доцільно планувати навчальну, розвивальну й виховну мету уроку. З огляду на це вбачаю можливим визначити її так: продовжувати формувати поняття про букву як знак для позначення відповідного звука; ознайомити дітей з написанням великої букви У, вчити її писати окремо та в поєднанні з іншими елементами та вивченими буквами, враховуючи індивідуальні здібності та уподобання молодших школярів; розвивати фонетичний звук, аналітико-синтетичні вміння, збагачувати словниковий запас; мовлення учнів, графічні навички, дрібну моторику; привчати до роботи в мовному осередку; виховувати здатність працювати в групах, привчатися до діалогічного спілкування» (Михайло С., 42ПО група).

Відповідно до мети Тетяна Р. (42ПО група) передбачила результативну складову уроку: «Діяльність учителя й здобувачів початкової освіти на уроці за визначеною темою має бути спрямована на досягнення такого результату: застосовуючи обладнання мовного осередку класу, учні мають засвоїти сутність поняття про букву як знак для позначення відповідного звука; написання великої букви У окремо та в поєднанні з іншими елементами та вивченими буквами; практично використовувати велику букву У в своїй мовленнєвій діяльності та на письмі, застосовувати аналітико-синтетичні вміння, що вдалося сформувати за допомогою групової форми роботи та діалогу».

Моделювання уроку української мови за зазначеною вище темою Олена М. (42ПО група) представила так: «У першу чергу, педагог може організувати ранкову зустріч, потім актуалізувати опорні знання учнів за допомогою бесіди або усного опитування та роботу з роздатковим матеріалом. Однак у будь-якому разі необхідно повторити правила написання рядкової букви У та її елементи, закріпити уміння зіставляти звукові схеми слів із словами-назвами намальованих предметів. Доцільно звернути увагу на введення буквених позначень у звукових схемах слів, що сприятиме поступовому формуванню в учнів умінь звуко-буквеного аналізу слів.

Існує й інший варіант, коли урок можна розпочати з актуалізації, а емоційне й фізичне розвантаження здобувачів початкової освіти зробити через 15 хвилин, коли настає момент стомлення.

Наступним кроком слід умотивувати учнів до вивчення теми. Це можна реалізувати за допомогою створення ситуації успіху чи проблемної ситуації та її вирішення.

Після такої роботи на уроці вчитель переходить до етапу сприймання й усвідомлення учнями нового навчального матеріалу, починаючи з ознайомлення дітей з написанням великої букви У, вчити її писати окремо та в поєднанні з іншими елементами та вивченими буквами. Опрацювання нового матеріалу можна здійснити різними шляхами. Наприклад, за допомогою таблиці з'єднань (верхнє, нижнє чи середнє) та під час виконання завдання у формі гри «Збери і запиши

велику і маленьку літери» (учні «пишуть» букву У в повітрі, під лічбу, проводять олівцем по лініях і почергово з'єднують елементи, утворюючи писані літери; складають букву з LEGO).

У методиці існує й інший підхід опрацювання нового матеріалу, коли вчитель пояснює, спираючись на відповідні малюнки підручника, пропонує учням виконати групове завдання «Розфарбуйте букви».

На етапі усвідомлення нових знань учнів учителю доцільно використати сучасний методичний прийом «Щоденні 5», за допомогою якого робота зі словами проводиться в такій послідовності: надрукувати на фліпчарті звукову модель слова, схематично позначити склади і поміркувати над тим, чому під цими складовими схемами стоять різні знаки.

Ознайомлення дітей з написанням великої букви У, уміння її писати окремо та у поєднанні з іншими елементами та вивченими буквами вчитель також має можливість подати по-різному, наприклад, у формі бесіди, графічного диктанту або ж застосувавши матеріали робочого зошита [7: 130].

Завершується урок закріпленням вивченого матеріалу, під час якого педагогу доцільно використати технологію диференційованого навчання; провести рефлексію навчально-пізнавальної діяльності здобувачів початкової освіти за допомогою гри «Завершуємо думку разом» або спеціальних запитань, які дозволять відчути задоволення від уроку, знайти свої помилки й окреслити шляхи їх подолання».

Виконання студентами подібних методичних завдань забезпечувало оволодіння досвідом здійснювати мікрОВикладання на основі використання спеціальних онлайн-інструментів, методів і прийомів для налагодження педагогічного тандему; моделювати сучасний урок в умовах варіативності початкової освіти; співпрацювати, дотримуватися правил командної роботи, підтримувати діалог.

Отже, така методика проведення практичних занять з використанням інноваційних форм і методів навчання сприяла розвитку вмінь майбутніх учителів проводити фрагменти уроків (здійснювати мікрОВикладання), вчитися їх моделювати, організовуючи педагогічний тандем «вчитель – здобувачі початкової освіти». Крім того, відзначаємо, що така діяльність формувала в студентів основи нового педагогічного мислення, а також здатність в подальшому моделювати, проводити й аналізувати уроки в реальному процесі початкової школи, орієнтувала на самовдосконалення в контексті вимог Нової української школи.

Зміст *етапу ідентифікації* передбачав розвиток здатності моделювати та проводити урок у початковій школі за умови налагодження педагогічного тандему в системі «вчитель – здобувачі початкової освіти»; професійної рефлексії, саморозвитку та самовдосконалення; прагнення до фахового зростання.

На цьому етапі важливу роль відігравала виробнича (стажистська) практика, яка виступала сполучною ланкою між теоретичним навчанням і професійною діяльністю майбутніх педагогів, доповнювала та збагачувала

їх професійну підготовку, надала можливість поглибити та закріпити отримані знання, апробувати їх у реальних професійних ситуаціях початкової школи в режимі синхронного та асинхронного навчання.

Наведемо деякі приклади методичних завдань, які студенти мали можливість виконати в процесі виробничої (стажистської) практики з метою формування здатності моделювати, проводити й аналізувати урок на основі організації педагогічного тандему в системі «вчитель – здобувачі початкової освіти» в офлайн та онлайн форматі [7: 132–135]:

1. Проведіть спостереження за уроком «Українська мова. Буквар» в 1 класі сучасної початкової школи, змодельованим і проведеним досвідченим учителем-практиком. Визначте, які інтерактивні форми й методи були доцільно використані. Обговоріть з методистом і одногрупниками можливі варіанти впровадження інших інтерактивних форм і методів.
2. Розробіть різні варіанти ранкових зустрічей для учнів 1 та 2 класу, проведіть їх, запросивши своїх колег-практикантів. Проаналізуйте допущені помилки та запропонуйте шляхи їх усунення.
3. Змодельуйте фрагмент уроку української мови та читання із застосуванням сучасного методичного прийому «Щоденні 5», поясніть його доцільність.
4. Змодельуйте та проведіть урок української мови та читання в 1 класі (на вибір) за програмою О. Савченко або Р. Шияна, організовуючи інтерактивну навчальну взаємодію учнів.

Наведемо приклад самоаналізу студенткою, проведеного залікового уроку [7: 133]:

«Тема уроку української мови в 1 класі «Закріплення вміння вимовляти звук [в]. Вивчення букв В, в. Формування аудіативних умінь за віршем З. Мензатюк. Звуко-буквені зіставлення. Диференційований підхід у формуванні вмінь читання (с. 57 у «Букварі»)» (за підручником М. Захарійчук [1]).

Мета: закріпити вміння вимовляти звук [в]; вивчити букви В, в; формувати аудіативні вміння за віршем З. Мензатюк; застосовувати диференційований підхід при виробленні навички читання.

На етапі актуалізації опорних знань я використала мовленнєву гру «Упіймайте звук [в]» та пропонувала учням вимовити слова зі звуком [в] по складах, що дозволило організувати їхню увагу і повторити засвоєний раніше матеріал.

На етапі мотивації навчальної діяльності учнів я запропонувала молодшим школярам гру «Квітка». Для цього на фліпчарті спеціально розмістила зображення ромашки, а першокласники писали або намалювали на її пелюстках свої сподівання від уроку (наприклад, навчитися писати букву В, в, створювати звукові та складові схеми слова, вимовляти звуки вивчених букв, отримати нові знання тощо) та прикріплювали їх на дошці.

Під час етапу сприймання й усвідомлення учнями нового навчального матеріалу, ознайомлюючи з новою буквою В, в та її звуковим значенням, намагалася враховувати домінуючі канали сприйняття інформації. Так, я поєднала розповідь, роботу дітей з підручником та перегляд мультфільму.

Після цього запропонувала обвести зразок написання букви на аркуші паперу та розфарбувати. Обов'язковим елементом на уроці стала фізкультхвилинка під музичний супровід.

На етапі осмислення нових знань учнями, окрім їх роботи у зошиті та за підручником, я запропонувала викласти зі своїх LEGO-цеглинок спільну букву В. Крім того, мною були сплановані додаткові завдання для учнів з високим рівнем навчальних можливостей.

Наприкінці уроку здійснено рефлексію за допомогою складання на дошці «Інтелект-карти», систематизуючи отримані результати у вербально-образній формі» Тетяна Д. (41ПО група). Такий вид роботи сприяв розвитку у студентів професійної компетентності та набуттю досвіду.

За підсумками проходження виробничої (стажистської) практики в школі студентам пропонувалося методичне завдання «Валіза професійних труднощів», яке було спрямоване на роботу в малих групах та передбачало їх спільну діяльність. Так, їм пропонувалося записати на окремому аркуші ті труднощі, страхи, проблеми, з якими вони стикалися у роботі з учнями чи адміністрацією. Ці аркуші вони складали до умовної валізи, якими потім обмінювалися та спільно обговорювали, давали один одному поради.

На заключному етапі виробничої (стажистської) практики проводиться підсумкова конференція, де студенти мали можливість поділитися досвідом ідеї упровадження педагогічного тандему та в онлайн-формі здійснювали вільне, відверте обговорення проблемних питань [7: 135].

Саме під час виробничої (стажистської) практики майбутні педагоги можуть з'ясувати, наскільки правильно вони визначили для себе сферу діяльності, виявити рівень відповідності особистісних та професійних якостей з вимогами обраної професії.

Відтак, третій етап (ідентифікації) характеризувався здатністю студентів самостійно моделювати, проводити та аналізувати уроки в початковій школі, організовуючи педагогічний тандем «вчитель – здобувачі початкової освіти» на основі партнерства; прагненням до професійного зростання, саморозвитку та самовдосконалення.

Особливість цього етапу полягала в тому, що вони вчилися аналізувати професійні ситуації, здійснювали моделювання уроків в умовах реального освітнього процесу, брали активну участь у вебінарах, конференціях, використовували ресурси методичних інтернет-порталів, освітніх платформ, що сприяло саморозвитку та самовдосконаленню.

Висновки. Отже, фокусування на педагогічному тандемі у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи в умовах змішаного навчання акумулює всю багатовекторність сучасної освітньої діяльності: від надання якісних освітніх послуг – до формування національно свідомої особистості майбутнього фахівця, ціннісних орієнтацій, збереження української ідентичності, виховання громадянина-патріота України. Завдяки творчому поєднанню змішаного та дистанційного форматів навчання ми маємо змогу трансформувати інтереси та потреби здобувачів вищої освіти в

гнучку та адаптовану форму, яка ґрунтується на трьох засадах: «вчитися в дії» – отримувати знання під час практичних завдань в синхронному / асинхронному режимі; «вчитися взаємодіяти» – передбачає активну роботу в групах або командах; «вчитися самостійно» – аналізувати власний досвід і з нього формувати нові знання.

Література

1. Захарійчук М. Д. Українська мова. Буквар : [підручник для 1 кл. закл. загальн. середн. освіти. (у 2-х част.). Ч. 1.]. Київ : Видавництво «Грамота», 2018. 112 с.
2. Кіліченко О. І. Формування професійної мобільності майбутніх учителів шляхом розв'язування навчальних ситуацій. *Імідж сучасного педагога*. 2017. № 3. С. 15–19.
3. Кічук Н. Деякі аспекти проблеми професійної підготовки майбутніх учителів в умовах інтерактивної візуалізації знань. *Освітні обрії*. 2022. Т. 54. № 1. С. 96–101.
4. Коваль Л. В. Європейський вектор стратегічних змін у професійній підготовці майбутніх учителів початкової школи. *Педагогіка формування творчої особистості у вищій і загальноосвітній школах: зб. наук. пр.* / [редкол.: А. В. Сущенко (голов. ред.) та ін.]. Запоріжжя : КПУ, 2021. Вип. 76. Т. 1. С. 158–161.
5. Коваль Л., Петрик К. Інтерактивна навчальна взаємодія в координатах розвитку професійної підготовки майбутніх учителів початкової школи : [монографія]. Мелітополь : Видавничий будинок Мелітопольської міської друкарні, 2021. 266 с.
6. Коваль Л., Попова О. Педагогічні тренди фахової підготовки майбутніх учителів початкових класів. *Матер. І міжеуз. наук.-практ. інтернет-конф. «Пріоритети щодо змісту та структури сучасної освіти в умовах трансформаційних змін»* (10 березня 2022 р.). Покровськ : КЗ «ППФК», 2022. С. 5–11.
7. Петрик К. Підготовка майбутніх учителів початкової школи до організації інтерактивної навчальної взаємодії учнів : дис. ... канд. пед. наук : 13.00.04. Бердянськ, 2020. 255 с.

References

1. Zaharijchuk, M. D. (2018). *Ukrayinska mova. Bukvar* [Ukrainian language. Primer] : pidruchnik dlya 1 kl. zakl. zagaln. seredn. osviti. (u 2-h chast.). Ch. 1. Kyiv : Vidavnictvo «Gramota». [in Ukrainian].
2. Kilichenko, O. I. (2017). *Formuvannya profesijnoyi mobilnosti majbutnih uchiteliv shlyahom rozv'yazuvannya navchalnih situacij* [Formation of professional mobility of future teachers by solving educational situations]. *Imidzh suchasного pedagoga – The image of a modern teacher*, 3, 15–19. [in Ukrainian].
3. Kichuk, N. (2022). *Deyaki aspekti problemi profesijnoyi pidgotovki majbutnih uchiteliv v umovah interaktivnoyi vizualizaciji znan.* [Some aspects of the problem of professional training of future teachers in the conditions of interactive visualization of knowledge]. *Osvitni obriy – Educational horizons*, T. 54, 1, 96–101. [in Ukrainian].
4. Koval, L. V. (2021). *Yevropejs'kyj vektor strategichny'h zmin u profesijnij pidgotovci majbutnih uchyteliv pochatkovoyi shkoly* [European vector of strategic changes in professional training of future primary school teachers]. *Pedagogika formuvannya tvorchoyi osoby'stosti u vy'shij i zagal'noosvitnij shkolax: zb. nauk. pr. – Pedagogy of creative personality formation in higher and secondary schools / [redkol. : A. V. Sushhenko (golov. red.) ta in.]*. Zaporizhzhya : KPU, 76, T. 1, 158–161. [in Ukrainian].
5. Koval, L., Petryk, K. (2021). *Interaktyvna navchal'na vzayemodiya v koordynatah rozvytku profesijnoyi pidgotovky majbutnih uchyteliv pochatkovoyi*

shkoly` [Interactive educational interaction in the coordinates of professional development of future primary school teachers] : monografiya. Melitopol : Vy`davny`ch`y` bud`y` nok Melitopol` s` koyi mis`koyi drukarni. [in Ukrainian].

6. Koval, L., Popova, O. (2022). *Pedagogichni trendi fahovoyi pidgotovki majbutnih uchiteliv pochatkovih klasiv* [Pedagogical trends in professional training of future primary school teachers]. *Prioriteti shodo zmistu ta strukturi suchasnoyi osviti v umovah transformacijnih zmin : mater. I mizhvuz. nauk.-prakt. internet-konf. – Priorities regarding the content and structure of modern education in the conditions of transformational changes.* Pokrovsk : KZ «PPFK», 5–11. [in Ukrainian].

7. Petryk K. (2020) *Pidgotovka maibutnih uchyteliv pochatkovoї shkoly do orhanizatsii interaktyvnoi navchalnoi vzaiemodii uchniv* [Preparing of Future Primary School Teachers for Organization of Interactive Educational Interaction of Students] : dys. ... kand. ped. nauk : 13.00.04. Berdiansk. [in Ukrainian].

АНОТАЦІЯ

У статті розкрито особливості реалізації педагогічного тандему у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи в умовах змішаного навчання. Цей процес представлений на прикладі вивчення освітньої компоненти «Методика навчання української мови в початковій школі». Продемонстровано перехід на якісно новий рівень побудови взаємовідносин між учасниками освітнього процесу, зокрема забезпечення педагогічного партнерства в системах «викладач-студент» та «студент-студент» на основі діалогу. Акцентовано увагу на спрямованості діяльності викладача до організації та налагодження педагогічного тандему (активізація творчого та особистісного потенціалу майбутніх педагогів, моделювання практико-орієнтованих ситуацій та навчання розв'язувати їх за допомогою методичних завдань). Важливим під час вивчення дисципліни «Методика навчання української мови в початковій школі» є залучення здобувачів вищої освіти до рефлексивної діяльності (стимулювання студентів до самовизначення та формування особистої «Я-концепції»; систематичне здійснення педагогічної рефлексії власних дій).

Авторкою зазначено, що відбувається зміна функцій діяльності викладача, де пріоритетним стає педагогічний тандем у процесі підготовки майбутніх учителів початкової школи в умовах змішаного навчання. Здійснюється навчальна взаємодія принципово і переважно екстериторіально (тобто, на відстані, яка не передбачає безпосередній педагогічний тандем віч-на-віч, оскільки учасники знаходяться поза межами можливої безпосередньої співпраці), і в разі, коли особиста присутність у певних закладах освіти не є обов'язковою.

У статті наголошується, що якість професійної освіти значною мірою залежить від напрямків та шляхів удосконалення практико-орієнтованої підготовки здобувачів вищої освіти в основі якої лежить раціональне синергетичне поєднання традиційних та інноваційних, зокрема й електронних форм навчання. Викладачі, відповідно, мають гнучко реагувати на ці виклики та забезпечити права здобувачів на якісну освіту в умовах російської аересії.

Ключові слова: педагогічний тандем, практико-орієнтована підготовка майбутніх учителів початкової школи, змішане навчання, методичні завдання, педагогіка партнерства.